

Organisation	Svenska Naturskyddsföreningen
Organisationsnummer	802002-4280
Juridisk form	Ideell förening

Detta är Naturskyddsföreningen!

Svenska Naturskyddsföreningen bildades 1909 och är Sveriges äldsta och största ideella natur- och miljöorganisation. Naturskyddsföreningen är också en av Sveriges största folkrörelser där våra över 220 000 medlemmars engagemang är den viktigaste tillgången.

Vi arbetar inom prioriterade ämnesområden – Jordbruk, Klimat, Hav, Miljögifter och Skogsbruk. Inom samtliga områden arbetar vi både nationellt och globalt.

Många medlemmar är aktiva i någon av våra 270 kretsar som ingår i 24 länsförbund. Dessutom finns särskilda nätverk – mat & jordbruk, klimat, hav, kemikalier, skog, miljörätt och handla miljövänligt. Vartannat år har Naturskyddsföreningen riksstämman då styrelse väljs och motioner och propositioner behandlas. Åren däremellan arrangeras rikskonferens.

Föreningen har ett rikskansli i Stockholm, med filial i Göteborg och under 2014 har arbetet startat med att etablera tio regionala kanslier. Föreningen har cirka 130 anställda.

Detta vill vi!

Naturskyddsföreningens verksamhet har som syfte att bidra till en hållbar utveckling, både i Sverige och globalt. Bland de långsiktiga målen märks till exempel följande:

Jordbruk

- Bevarad biologisk mångfald, ett rikt odlingslandskap och ett miljöanpassat jordbruk.
- Fler människor äter grönt, lokalproducerat och väljer ekologiska och rättvisemärkta produkter.

Klimat

- Nollutsläpp av svenska växthusgaser 2030 genom satsning på förnybara energikällor.
- Avveckling av kärnkraft, fossil energi och torv.

Hav

- Livskraftiga marina ekosystem genom hållbart fiske globalt, t.ex. stopp för bottentrålning och stopp för fiske av hotade fiskar och skaldjur. Ålfiskestopp i Sverige.
- Minskad tillförsel av näring och farliga ämnen till Östersjön och Västerhavet.

Miljögifter

- En miljö fri från giftiga kemikalier med Sverige som ett föregångsland när det gäller lagstiftning och att fasa ut farliga kemikalier.
- Stopp för spridning av avloppsslam i Sverige.

Skog

- Bevarad biologisk mångfald i världens skogsekosystem.
- Skydd av 20 % av den svenska skogen nedanför fjällen.

Så här arbetar vi!

Vi arbetar med tre huvudstrategier.

- **Stimulera naturkänslan** – genom att väcka människors vördnad och respekt för naturen.
- **Politisk påverkan** – genom att skapa debatt, medverka i utredningar och sprida information påverkar vi politiska styrmedel, lagar och regler.
- **Grön konsumentmakt** – genom att underlätta för konsumenten att göra miljömedvetna val där vårt eget miljömärke Bra Miljöval är fundamentet.

Naturskyddsföreningen arbetar med många metoder för att nå målen – utredningar, rapporter och böcker, seminarier, debattartiklar, kampanjer, events, fortbildningar, foldrar och affischer, webben, tidningen Sveriges Natur och kommunikation via sociala medier. Vi har en hög ambition att vara interaktiva med våra följare – under året utsågs Naturskyddsföreningen till bästa ideella organisation i Hammer & Hanborgs årliga pris Kommunikatören.

Några konkreta exempel på mångfalden av projekt och aktiviteter under 2014:

- Under *Miljövänliga veckan* arrangerade 166 kretsar provsmakningar, butiksundersökningar, utställningar m.m. om ekologisk mat. För andra året genomfördes en internationell motsvarighet – *Global Green Action Week* – under 2014 i 22 länder.
- I kampanjen *Byt till eko* skapar vi debatt och sprider kunskap om ekologiskt jordbruk för att öka försäljning av ekologisk mat. Rådet är att byta fem av sina varor till ekologiskt med särskilt fokus på frukt. Kortfilmen *Byt till eko* sågs av 170 000 personer under året.
- Inom kampanjen *#Klimatmaxa* påverkar vi klimatpolitiken genom att kommunicera med politiker, journalister m.fl. Tre teman har spridits i sociala medier – solrevolution, tågrevolution och cykelchock. Den 6:e september arrangerades den första Cykeldagen på 13 platser.
- Vi samverkar med organisationer i Västafrika för att på sikt förbjuda bottentrålning av fisk.
- *Operation Giftfri förskola* med inventering av kemikaliemiljön på förskolor sprider sig snabbt.
- Återbruk är på modet och Sveriges största *Klädbyttardag* arrangerades på 102 platser och 32 000 plagg bytte ägare.
- Fortbildningarna *Skogen som klassrum* och *Mera friluftsliv i skolan* handlar om att använda tätortsnära skog och natur mer i skolundervisningen. Cirka 1 200 pedagoger och 25 000 elever har nåtts av budskapet.
- Huddinge utsågs till *Sveriges bästa naturvårdskommun* i föreningens enkätundersökning där 208 kommuner svarade.
- Artprojekten *Havsörn*, *Pilgrimsfalk* och *Vitryggig hackspett* pågår sedan många år med boplatsskydd, utfordring m.m. för att stärka arternas svenska populationer.
- Alla 270 kretsar har rätt att driva miljöärenden i domstol. Under senaste året märks bl.a. ärenden om luftkvaliteten på Hornsgatan i Stockholm, det planerade kalkstensbrottet i Bunge på Gotland och licensjakten på varg.
- Projekt *Modellskolan* genomförs på Malmö Latin i samarbete med Malmö stad och Malmö högskola. Målet är att utveckla ett koncept där lärande för hållbar utveckling genomsyrar hela skolans verksamhet och som kan spridas till andra skolor.

- *Schysst sommar och vinter* är ett projekt som bryter segregering och bidrar till en mångkulturell förening genom att nå ut till ungdomar på fyra orter. Hundratals ungdomar har under året deltagit i friluftaktiviteter, butiksinventeringar, seminarier m.m.
- *Bra Miljöval* är världens tuffaste miljömärkning och föreningens viktigaste redskap för att underlätta miljömedvetna konsumentval. Idag finns närmare 700 produkter och tjänster inom följande kategorier – livsmedelsbutik, textil, värme och kyla, biobränsle, el, persontransporter, godstransporter, kemiska produkter och småhus- och bilförsäkring. Kriterierna för Bra Miljöval revideras regelbundet och blir tuffare och tuffare.
- Under året har seminarier hållits för att utveckla den *kollaborativa ekonomin*, ibland kallad för *delande ekonomi*.

Under 2014 samverkade Naturskyddsföreningen med över 60 organisationer i 17 länder i Afrika, Asien, Latinamerika och Östeuropa. SIDA finansierar en stor del av vår internationella verksamhet. En viktig del i detta arbete är att mobilisera och stärka lokala organisationer genom kunskap och metodutveckling. Inom EU samverkar vi dessutom med en rad organisationer för att påverka den europeiska politiken i hållbar riktning.

Under 2014 omsatte föreningen 211 miljoner kronor (Mkr). Av detta var 36 Mkr medlemsintäkter, 70 Mkr insamlade medel och 59 Mkr bidrag från SIDA. Insamlade medel består dels av generella, dels av öronmärkta gåvor för arbete med klimat, jordbruk, rovdjur, hav, vitryggiga hackspettar, solceller med mera.

Kretsarnas och länsförbundens verksamhet drivs dels genom återföring av 35 procent av medlemsintäkterna, dels genom möjligheten att söka bidrag för särskilda projekt och valprojekt (4,7 Mkr under 2014).

Föreningen är i ständig utveckling. För att engagera medlemmar och aktiva i kretsar och länsförbund är regelbunden information via t.ex. medlemstidningen Sveriges Natur, webben, nyhetsbrev och sociala medier en grundbult. För att stärka det lokala och regionala arbetet ordnar vi kurser i webbhantering, miljörett, ledarskap, guidning m.m. och vi har särskilda traineeprogram för unga föreningsaktiva.

Så här går det!

Varje år sätter vi upp mål för vilka aktiviteter vi planerar att genomföra under det kommande året. Dessa går lätt att följa upp och vi kan bocka av det mesta – vi gör det vi säger att vi ska göra!

Däremot är det svårare att säga exakt vilka effekterna i natur och miljö blir tack vare våra aktiviteter. Positiva förändringar i miljön är ofta långsamma processer. Att påverka regeringar, att påverka internationella förhandlingar, att skapa delaktighet och stärka samarbeten, tar tid. Vi arbetar efter tesen att spridning av kunskap skapar medvetenhet och förändrar opinionen – sakta men säkert. Vi vet att alla våra guidningar, utbildningar, seminarier, broschyrer, filmer, blogginlägg etcetera har ökat svenska folkets kunskap och medvetenhet. Detta påverkar i sin tur politikernas beslut, vilket på sikt kommer att ge positiva förändringar för natur och miljö. Vi måste också inse att politikernas beslut och människors vardagsbeteenden påverkas av mängder av faktorer. Vi kan konstatera att Naturskyddsföreningens bidrag många gånger varit tydligt eller direkt avgörande, t.ex. i följande framgångar.

- Försäljningen av ekologisk mat i Sverige ökade med nästan 40 % under 2014 och utgör nu 6 % av den totala livsmedelsförsäljningen.

- Fondpengar från *Bra Miljöval El* har bl.a. möjliggjort fiskpassager i Imälven i Närke och Fräsebacken i Värmland och genom ENVA-projektet har många ineffektiva kommunala vattenpumpar bytts ut.
- Tack vare Naturskyddsföreningens kritik och opinionsbildning skrev Miljödepartementet in ett krav på översyn av den svenska ålplanen i direktiven till Havs- och vattenmyndigheten.
- En tredjedel av Sveriges kommuner har nu påbörjat ett arbete i linje med *Giftfri Förskola*, med bl.a. inventering av kemikaliemiljön.
- Sedan 2010 har ytterligare 34 kommuner antagit en skogspolicy med målsättningar om skötsel av tätortsnära skog.
- Länsstyrelsen har beslutat att bilda reservat av en skog vid Norra Bergnäs i Arjeplog, ett exempel på en skog som räddats tack vare Naturskyddsföreningens inventeringsarbete.
- Populationerna av *pilgrimsfalk* och *havsörn* fortsätter att sakta öka och är nu nära livskraftiga bestånd. Glädjande nog inledde fyra par av den akut hotade *vitryggiga hackspetten* häckningar under året och två av dem lyckades.
- Inför valet 2014 granskades 1000 riksdagskandidater och inte mindre än 750 av dessa blev "miljömärkta", efter att ha svarat på en enkät.
- Föreningens miljörättsliga arbete har bl.a. bidragit till:
 - att ett tillstånd för avverkning av fjällnära skog (Änok i Jokkmokks kommun) för första gången stoppats av en miljöorganisation, ett viktigt prejudicerande fall om talerätt i Högsta Förvaltningsdomstolen.
 - att målet kring kalkstensbrottet i Bunge på Gotland återförvisats till första instans för samlad prövning enligt miljölagstiftning.
 - att den dåliga luftkvaliteten på Hornsgatan i Stockholm har blivit bättre. Ärendet är tillbaka hos kommunen och nu efterlevs miljö kvalitetsnormerna för partiklar (dock inte för kvävedioxid).

Det finns långsiktiga kurvor som pekar åt rätt håll, där Naturskyddsföreningens arbete har varit en viktig länk i kedjan. Klimatutsläppen inom Sverige minskar sakta och andelen förnybar energi är nu över 50 %. Även om andelen skyddad skog och mark är för liten så ökar antalet naturreservat snabbt och är nu över 4 000.

Det finns också trender som är oroande. Situationen för Östersjön är fortsatt allvarlig. Strukturrationaliseringen i jordbruket fortgår och det rika odlingslandskapet är i fara i delar av landet. Projektet "Val 2014" fick stor uppmärksamhet i många medier, men ändå blev inte miljöfrågorna så uppmärksammade under supervalåret som vi hoppats – arbete, utbildning, vård och integration dominerade. Vi når inte alla mål som vi satt upp, ibland p.g.a. egna omprioriteringar, ibland p.g.a. händelser och trender i världen som vi inte råår över. En del mål kommer att nås, men med lite fördröjning.

Vi vill förstås nå den långsiktiga visionen – en hållbar utveckling i Sverige och globalt. På vägen bockar vi av de framgångar vi kan se, och vi noterar de områden där utvecklingen går åt fel håll. Och vi vet att det återstår ett enormt arbete för att skapa en rättvis och hållbar utveckling globalt. Världen är fortfarande ohållbar, men blir faktiskt lite bättre genom Naturskyddsföreningens arbete.